

HUSZONÖT ÉV TÖRTÉNELEM

A TÖRTÉNELEM NAPLÓJÁBÓL

(II. rész)

A FÖLSZABADULÁS NAPTÁRA

Péter László összeállítása

KRÓNIKA — KÉPEKBEN

(Az alábbi kilenc képet — Moszkvából kapott eredeti fotók alapján — Tóth Béla reprodukálta.)

A dőlt szedésű szöveg szegedi eseményre utal.

Október 19.

A 2. Ukrán Hadseregcsoport csapatai nyolcnapi elkeseredett harc után fölszabadították Debrecent.

Október 20.

Belgrád fölszabadult.

A 4. Ukrán Hadseregcsoport parancsnoka, I. J. Petrov vezérezredes, parancsot adott ki az átálló magyar tisztekkel és katonákkal szemben tanúsítandó megkülönböztetett magatartásról.

A szovjet hadsereg fölszabadította Baját.

Fölszabadult Üllés és Pusztamérges.

Dél előtt a Széchenyi-moziban a Kommunista Párt Ifjúsági Szervezetének (később Kommunista Ifjúsági Szövetség) alakuló ülésén Komócsin Zoltán beszélt (titkár Halász György).

Október 22.

Megalakult az építők és nyomdászok szakszervezete.

Október 23.

Kiskundorozsmán is megalakult a KMP szervezete: a gyűlésen Krajkó András, Komócsin Zoltán és Maróthy S. István beszélt.

Fölszabadult Rúza.

Október 24.

A Szegedi Városi Nyomdában megjelent az első kiadvány, a Magyar—oros zsebszótár.

Erdei Ferenc és Erdei Sándor a fronton át Szegedre érkezett.

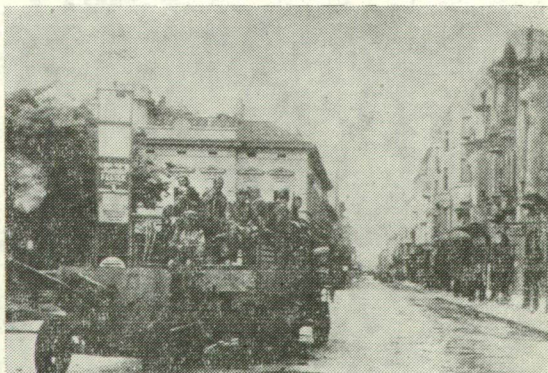
Fölszabadult Dóc és Ötömös.

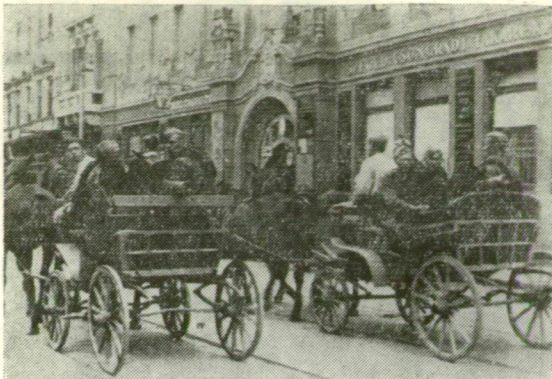

⋮

⋮

Október 25.

Megalakult a vasutas-szakszervezet.

Október 26.

Az aug. 8 óta működő Rákóczi partizánegység egyesült a szovjet hadsereggel.

Megalakult a KMP értelmiségi csoportja.

Október 27.

Megszűnt a Szegedi Népakarat. Csengele és Pusztaszer felszabadulásával felszabadult a mai Csongrád megye egész területe.

Október 28.

Moszkvában aláírták a fegyverszüneti egyezményt a Szövetséges Hatalmak és Bulgária között.

A Kommunista Ifjúsági Szövetség újjáalakulása Budapesten.

Délutáni előadással megnyílt a színház (igazgató Baranyi János).

Október 29.

Megalakult a könyvkötők szakszervezete.

A budapesti hadművelet megindulása.

Megalakult az élelmezési dolgozók és famunkások szakszervezete.

Október 30.

A Tisza—Maros szög községei Szeged közigazgatásához való csatlakozásukat kérték.

Október 31.

A szovjet hadsereg felszabadította Kecskemétet és Kiskőröst.

November 3.

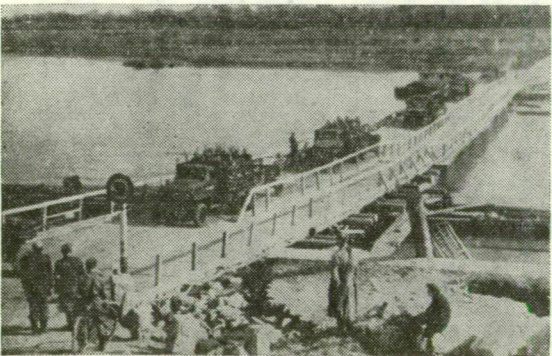
Megkezdődött a tanítás a szegedi iskolákban.

Gyálárét elöljárósága közellátás tekintetében Szegedhez csatolását kérte.

November 4.

Radnóti Miklós halála. Szolnok felszabadítása.

Szálasi Ferenc letette a „nemzetvezetői” esküt a nyilas parlament előtt.

November 5.

A Kálvin téri pártházban megalakult a Magyar Kommunista Párt Központi Bizottsága (Farkas Mihály, Gerő Ernő, Nagy Imre, Révai József).

November 6.

A németek fölrobbantották a Margit-hídat.

November 7.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 27. évfordulója alkalmából az MKP-nak a színházban tartott nagygyűlésén Gerő Ernő beszélt.

Az MKP Központi Bizottsága határozatot hozott a Szikra Könyvkiadó létesítéséről.

Kiskundorozsma is ideiglenesen Szeged közigazgatásához tartozott.

November 9.

Az MKP Központi Bizottságának, a szegedi, orosházi, vásárhelyi és makói pártszervezeteknek együttes ülése Szegeden a pártszervezetek földadatairól a fölzsabadult területen.

November 12.

A városi színházban a Vörös Hadsereg dzsesszegyüttese Budnickovo vezetésével hangversenyzett.

November 14.

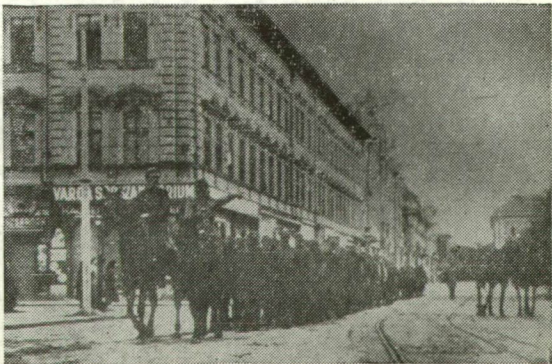
A nyilas kormány hivatalosan megállapodott a fasiszta német kormánnyal a magyar javak Németországba hurcolásáról.

Dálnoki Miklós Béla vezérezredes, az 1. hadsereg parancsnoka, aki október 17-én átment a szovjet csapatokhoz, fölhívta a honvédséget a harcok megszűntetésére.

November 15.

Megjelent Debrecenben a Néplap, a Magyar Kommunista Párt lapja

A miskolci ellenállási mozgalom, a MOKAN-komité tevékenységének kibontakozása.

November 16.

Megalakult az üzemi tanács a Lippai fűrészgyárban.

November 17.

Fölszabadult Tirana, Albánia fővárosa.

November 18.

A Magyar Ifjúság Szabadságfrontjának megalakulása Budapesten.

A szovjet hadsereg fölszabadítja Gyöngyöst.

November 19.

Megindult a Délmagyarország, a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front napilapja. A szerkesztő bizottság: Balogh István, Erdei Ferenc, Révai József. A beköszöntő cikket (A „Délmagyarország” megindulása elé) név nélkül Révai József írta.

Az MKP szegedi szervezetének a színházban tartott nagygyűlésén Révai József, a KB tagja beszélt a párt akcióprogramjáról.

Megalakult az Antifasiszta Diák Szövetség (Tisza Lajos körút 34. II. em.)

Az Antifasiszta Dolgozó Nők Szövetsége Szegedi Szervezete nőgyűlést tartott az ipartestületi színházban, s ezen nevét Magyar Demokratikus Nők Szövetségére változtatta. Előadó Forgács István tanár és Majtényi Béla mb. múzeumigazgató volt.

November 21.

Megjelent a Délmagyarországban a város vezető értelmiségének — egyetemi tanároknak, lelkészeknek, orvosoknak stb. — fölhívása Budapest népéhez és a magyar honvédekhez.

November 22.

Letartóztatták Budapesten a Magyar Nemzeti Felkelés Fölszabadító Bizottságának katonai vezérkarát.

(Folytatjuk.)

(Az alábbi három kép Liebmann Béla munkája.)

AZ ELSŐ DÍSZÖRSÉG
A HŐSÖK EMLÉKMŰVENEL

KOMÓCSIN ILLÉS RENDŐRPARANCSNOK
ES HAJTOVICS VÁROSPARANCSNOK
EGY NAGYGYŰLÉS ELNÖKSÉGEBEN

A FÖLSZABADÍTÓK DÍSZMENETE